

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО

СХВАЛЕНО

Вченою радою КрНУ
від 26 квітня 2024 року
протокол № 9

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом ректора КрНУ
від 26 квітня 2024 р. № 71-1

ПРОГРАМА

фахового іспиту

при вступі на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра
за освітньо-професійною програмою «Психологія» спеціальності 053
«Психологія»

2024 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: робочою групою зі спеціальності
053 «Психологія» (освітньо-професійна програма «Психологія»)
Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

Розробники програми: проф.Соловйов О. В. ;
доц. Літвінова О. В.
доц. Білоус Р. М.

Розглянуто на засіданні кафедри психології, педагогіки та філософії
«22» квітня 2024 року, протокол № 8

Обговорено та затверджено вченою радою факультету права, гуманітарних і
соціальних наук
«23» квітня 2024 року, протокол № 8

Розглянуто на засіданні Приймальної комісії
«25» квітня 2024 року, протокол № 5

ВСТУП

Приймальна комісія Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського (далі КрНУ) допускає до участі у фаховому іспиті при вступі на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра за освітньо-професійною програмою «Психологія» спеціальності 053 «Психологія» вступників, які здобули раніше освітній ступень бакалавра або освітній ступень магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста).

МЕТА ФАХОВОГО ІСПИТУ

Метою фахового іспиту є перевірка здатності до опанування освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Вступник має виявити базові знання з теорії та практики навчальних дисциплін, що виносяться на фаховий іспит: психологія і соціологія. Має знати основи психології та соціології, історія і теорію психології та соціології, методи психології та соціології, прикладні аспекти психології та соціології. Повинен продемонструвати навички творчого, критичного погляду на поставлені практичні завдання та розробки обґрунтованих пропозицій щодо їх розв'язання.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ФАХОВОГО ІСПИТУ

1. ПСИХОЛОГІЯ	ОБОВ'ЯЗКОВА
2. СОЦІОЛОГІЯ	ОБОВ'ЯЗКОВА

ТЕМИ З ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ»

1. Об'єкт, предмет психології. Психіка як об'єкт психології. Психічні явища як предмет психології.
2. Трансформація уявлень про предмет психології. Історичне формування предмету психології: від вчення про душу до науки про психіку.
3. Структура та основні галузі психології. Фундаментальна та прикладна

психологія.

4. Поняття «психіка» та її сутність. Функції психіки: відображальна, регулятивна.

5. Співвідношення понять «людина», «індивід», «особистість» та «індивідуальність».

6. Біологічні передумова, соціальні умови та чинники психічного розвитку особистості.

7. Мотиви та мотивація особистості. Потреби, інтереси, переконання, ідеали. Спрямованість особистості.

8. Цінності та ціннісні орієнтації особистості. «Життєві стратегії».

9. Самоактуалізація та самореалізація особистості: сутність та риси.

10. Психоаналітична теорія Зігмунда Фрейда. Вчення про сексуальність: лібідо, сублімація, витіснення. Структура особистості: Воно (Id), Я (Ego) і Над-Я (Super Ego). Соціологічні аспекти психоаналізу.

11. Індивідуальна психологія Альфреда Адлера. Комплекс меншовартості.

12. Аналітична психологія Карла Густава Юнга. Структура особистості. Архетипи колективного несвідомого.

13. Дж. Морено: соціометрична революція, психодрама. Еофрейдизм (Е.Фромм, Е.Еріксон). Класичний біхевіоризм (Дж.Уотсон, І.Павлов, Б.Скіннер) та необіхевіоризм.

14. Гуманістична психологія А.Маслоу, К.Роджерс, В.Франкл, І.Ялом. Генетична психологія Ж.Піаже.

15. Наукові дослідження: різновиди (теоретичні та емпіричні; фундаментальні та прикладні; розвідувальні, описові та аналітичні; польові та лабораторні), проблема, мета, завдання, об'єкт, предмет.

16. Спостереження: види, переваги і недоліки, роль спостерігача.

17. Експеримент: види (констатувальний, формувальний, природний, лабораторний), планування, внутрішня і зовнішня валідність.

18. Соціометрія: особливості застосування та інструментарію (анкети, шкали), соціометричні індекси, матриці, соціограми.

19. Вимірювання (за С. Стівенсом): визначення, види, рівні, шкали (номінальні, порядкові, метричні).

20. Аналіз статистичного зв'язку між двома змінними. Коефіцієнти кореляції. Методи перевірки статистичних гіпотез.

21. Соціалізація особистості: сутність, етапи (первинна, вторинна), механізми (адаптація, інтеграція). Суб'єкти (сім'я, формальні та неформальні групи однолітків) і агенти (освіта, традиційні ЗМІ та нові медіа: інтернет, соціальні мережі) соціалізації. Поняття ре соціалізації.

22. Гра, навчання, праця як види діяльності. Професійна діяльність: поняття та етапи професіоналізації (професійне самовизначення, професійне навчання, професійна адаптація, професійне становлення, професійна реалізація, завершення професійної діяльності). Мотивація та стимулювання професійної діяльності (за ієрархією потреб А.Маслоу). Професійне вигорання. Поняття професійних криз.

23. Спілкування як соціально-психологічний феномен. Види, структура спілкування, характеристика комунікативного, інтерактивної та перцептивної сторони спілкування.

24. Психологія груп: поняття малої та великої соціальної групи. Головні ознаки груп.

25. Соціальна психологія малої групи: класифікація, структура, динамічні процеси в малій соціальній групі. Соціально-психологічний клімат малої групи. Конформізм, конформна поведінка і конформність. Групова згуртованість.

26. Механізми соціально-психологічного впливу на масову свідомість (наслідування, навіювання, переконання, зараження, чутки, мода).

27. Конфлікт і конфліктна ситуація. Види конфліктів на різних рівнях суспільного життя. Стилi поведінки в конфлікті.

ТЕМИ З ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІОЛОГІЯ»

1. Об'єкт, предмет соціології. Суспільство як об'єкт соціології. Соціальна взаємодія як предмет соціології.

2. Функції соціології: теоретико-пізнавальні, практично-політичні.

3. Трансформація уявлень про предмет соціології: від вивчення суспільства в людині до дослідження людини в суспільстві.

4. Рівні соціологічного знання: загально соціологічні теорії (мікросоціологія та мікросоціологія), спеціальні та галузеві соціологічні теорії (теорії середнього рівня), знання, здобуте за допомогою емпіричних досліджень.

5. Співвідношення понять «соціальне» і «суспільне».

6. Позитивізм Огюста Конта. Концепція співвідношення суспільства та індивіда.

7. Психологія натовпу Гюстава Лебона. Класифікація натовпів, характеристика натовпу.

8. Теорія наслідування Габріеля Тарда. Психологічний механізм наслідування як ключ до пояснення соціальної поведінки.

9. Органіцизм та еволюціонізм у теорії Герберта Спенсера.

10. Інтеракціонізм. Теорія «дзеркального Я» Чарьза Хортон Кулі. Символічний інтеракціонізм Джорджа Герберта Міда.

11. Розуміюча соціологія Макса Вебера. Теорія соціальної дії. Типи соціальної дії. Типи легітимного планування.

12. Еміль Дюркгайм про суспільні норми і цінності. Поняття аномії. Проблема розрізнення нормальних і патологічних явищ. Типи самогубств

13. Теорія соціальної поведінки Вільфредо Парето. Теорія еліт.

14. Специфіка структурно-функціональної теорії Толкотта Парсонса. Концепція соціальної дії. Соціалізація і соціальний контроль як механізми інтеграції індивіда до соціальної системи.

15. Функціональний аналіз Роберта Мертона.

16. Феноменологічна соціологія Альфреда Шюца: поняття життєвого світу та повсякденності.

17. Методи опитування: анкетування, інтерв'ювання. Анкета: види питань, методичні вимоги до композиції анкети та різних питань. Інтерв'ювання (фокус-групові, глибинні, неформалізовані: історія життя біографія, усна історія).

18. Аналіз документів. Контент-аналіз.
19. Девіантна поведінка особистості. Види девіантної поведінки, чинники, профілактика.
20. Соціальні статуси та соціальні ролі: поняття та види.
21. Стать і гендер. Гендерна ідентичність. Гендерні стереотипи. Гендерна рівність і дискримінація.
22. Соціальна організація як формальна група: характеристика, структура, функції організації. Управління. Лідерство і керівництво. Стилi управління. Організаційна культура.
23. Характеристика і актуальні проблеми сучасної сім'ї – її функції, види. Шлюб і сімейні стосунки. Сімейні кризи.
24. Натовп як велика стихійна соціальна група, види натовпу.
25. Етнічні групи. Поняття етнічної ідентичності та свідомості.
26. Соціальна мобільність: поняття, типи, механізми та чинники. Міграція як вид просторової мобільності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бедан В. Б. Експериментальна психологія: практикум для студентів-психологів факультету психології, політології та соціології НУ«ОЮА». Одеса: Фенікс, 2021. 89 с. URL: <http://surl.li/emkjb> (дата звернення 17.04.2024 р).
2. Волошина В. В., Долинська Л. В., Ставицька С. О., Темрук О. В. Загальна психологія: Практикум: навч. посібник. 3-є вид. Київ: Каравела, 2010. 280 с.
3. Галян О. І., Галян І. М. Експериментальна психологія: навчальний посібник. Київ: Академвидав, 2012. 400 с.
4. Гарькавець С. О. Соціально-нормативна активність індивіда та її психологічні референти. Монографія. Харків: Друкарня «Мадрид», 2016. 256 с.
5. Гарькавець С. О. Соціально-нормативний конформізм особистості: монографія. Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2010. 456 с.
6. Горбунова В. В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях: Навчальний посібник. Київ: «ВД «Професіонал», 2007. 208 с. ULR: <http://194.44.152.155/elib/local/sk727362.pdf> (дата звернення 20.04.2024 р.).
7. Горбунова В. В. Психологія командотворення: Ціннісно-рольовий підхід до формування та розвитку команд : монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. 380 с. URL: <http://surl.li/esftb> (дата звернення 16.04.2024 р.)
9. Горностай П. П. Психологія рольової самореалізації особистості. Автореф. на здобуття наукового ступеня д. психол. н. Київ, 2009. 35 с.
10. Заброцький М. М. Основи вікової психології: навч. посіб. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2003. 112 с.
11. Зелінська Т. М., Воронова С. В., Хурчак А. Є. Практикум із загальної психології (для студентів факультетів іноземної філології): навч. посіб. 2-е вид. Київ: Каравела, 2008. 184 с.
12. Кімел М. С. Гендероване суспільство. Київ: Видавництво «Сфера», 2003. С. 125-132. ULR:

https://gender.org.ua/images/lib/genderovane_suspil.pdf (дата звернення 16.03.2024).

13. Климчук В. О. Математичні методи в психології: навч. посіб. Київ: Освіта України, 2009. 288 с.

14. Коваленко А. Б., Корнєв М. Н. Соціальна психологія : підручник. Київ : Вид-во «Геопринт», 2006. 400 с.

15. Козирєв М.П. Соціологія: Навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. 440 с. URL: <http://surl.li/mqhhs> (дата звернення 17.04.2024 р.)

16. Корольчук М. С., Крайнюк В. М., Марченко В. М. Основи психології. Опорні конспекти, схеми, методика. Київ: Ніка-Центр, 2009. 320 с.

17. Коpecь Л. Класичні експерименти в психології. Київ: Вид. Дім «Києво- Могиллянська академія», 2010. 283 с.

18. Кутішенко В. П., Ставицька С. О. Психологія розвитку та вікова психологія: Практикум: навч. посібник. Київ: Каравела, 2009. 448 с.

19. Літвінова О. В. Гендерна психологія: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Луганськ: Видавництво СНУ ім. В. Даля, 2010. 236 с.

20. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Соціологія. Загальний курс: Підручник. Київ : Каравела, 2004. 456 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Lukashevych_Mykola/Sotsiologhiia_Zahalnyi_kurs.pdf (дата звернення 15.04.2024 р.)

21. Львовочкіна А. М. Етнопсихологія. URL: <https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/n135.pdf> (дата звернення 16.04.2024 р.).

22. Максименко С. Д., Соловієнко В. О. Загальна психологія: навч. посіб. 2-ге вид., стер. Київ: МАУП, 2001. 256 с.

23. Максименко С. Д., Носенко Е. Л. Експериментальна психологія (дидактичний тезаурус): навчальний посібник. Київ: МАУП, 2002. 124 с.

24. Москаленко В. В. Соціальна психологія : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 624 с.

25. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник. Київ: Ліра-К,

2020. 564 с.

26. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління: навчальний посібник. Івано-Франківськ: «Плай», 2001. С. 245–251.

27. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін.; за ред. М. М. Слюсаревського. Київ : Талком, 2018. 580 с. URL: <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/Osnovy-socpsych.pdf> (дата звернення 16.04.2024 р.)

28. Пашукова Т. І., Допіра А. І., Дьяконов Г. В. Практикум із загальної психології: 2-е вид., стер. Київ: Тов-во «Знання», КОО, 2006. 203 с.

29. Психологія : підручник / В. В. Рибалка, Ю. Л. Трофімов, П. А. Гончарук [та ін.]. 4-е вид., стер. Київ: Либідь, 2003. 560 с.

30. Психодіагностика особистості підлітка / За ред. О. Д. Кравченко, В. Ф. Моргуна. Навчальний посібник із психологічної практики для студентів бакалаврів педагогічних і психологічних спеціальностей. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2009. 136 с.

31. Психологія мас : навчальний посібник / автор-упорядник Я. Є. Кальба. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2012. 208 с. URL: http://www.bohdan-books.com/userfiles/file/books/lib_file_1025935280.pdf (дата звернення 25.03.2024 р.)

32. Руденко В. М., Руденко Н. М. Математичні методи в психології: підручник. Київ: Академвидав, 2009. 384 с.

33. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія : навч. посіб. Київ: Академвидав, 2005. 360 с.

34. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. д-ра соціол. наук, проф. Ю. Ф. Пачковського. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 418 с. (дата звернення 16.04.2024 р.). URL: <http://surl.li/plmwy> (дата звернення 10.04.2024 р.).

35. Туриніна О. Л. Психологія масової поведінки: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : ДП «Видавничий дім «Персонал», 2012. 152 с. URL:

<http://surl.li/fuufm> (дата звернення 14.04.2024 р.).

36. Фурман А. В., Надвична Т. Л. Основи гендерної рівності: навчальний посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2006. 168 с.

37. Шпак В. М. Математичні методи в психології: Базовий курс. Луцьк, 2006. 342 с.

38. Христук О. Л. Психологія девіантної поведінки: навчально-методичний посібник. Львів : ЛьвДУВС, 2014. 192 с. URL: <http://surl.li/fpxtr> (дата звернення 09.04.2024 р.).

СТРУКТУРА ОЦІНКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Екзаменаційний білет фахового іспиту включає 36 тестових завдань, які побудові таким чином, що дозволяють перевірити наявність у вступників різні когнітивні рівні:

Рівень А – знання;

Рівень В – знання, розуміння;

Рівень С – знання, розуміння, застосування;

Рівень D – знання, розуміння, застосування та аналіз/синтез/оцінка.

На роботу з цими завданнями відведена одна година.

Кількість тестових питань, які дозволяють перевірити **рівень А (знання)** буде 20 і за кожну правильну відповідь буде нараховано 4 бали. **Максимальна сума балів за цю групу тестових завдань – 80.**

Кількість тестових завдань, які дозволяють перевірити **рівень В (знання, розуміння)** буде 6 і за кожну правильну відповідь буде нараховано 5 балів. **Максимальна сума балів за цю групу тестових завдань – 30.**

Кількість тестових завдань, які дозволяють перевірити **рівень С (знання, розуміння, застосування)** буде 5 і за кожну правильну відповідь буде нараховано 8 балів. **Максимальна сума балів за цю групу тестових завдань – 40.**

Кількість тестових завдань, які дозволяють перевірити **рівень D (знання, розуміння, застосування та аналіз/синтез/оцінка)** буде 5 і за кожну правильну відповідь буде нараховано 10 балів. **Максимальна сума балів за цю групу тестових завдань – 50.**

Завдання з вибором однієї правильної відповіді (варіанти відповіді подані українським буквеним списком: А; Б; В; Г). Наявність у бланку відповідей більше однієї відмітки, виправлення варіанту відповіді або відсутність відмітки визначається як неправильна відповідь і оцінюється в **нуль** балів.

Максимальна сума балів за всі завдання фахового іспиту – двісті балів.

На бланку відповідей (нижче останнього запису вступника) проставляється (цифрами та прописом) сумарна кількість балів та оцінка за фаховий іспит, що засвідчується підписами членів фахової атестаційної комісії, які перевіряли роботу. Роботи, оцінені балами 0-70 або 170-200, додатково перевіряються головою фахової атестаційної комісії та засвідчуються його підписом.

Приклад оформлення

Сумарна кількість балів 110 (сто десять)

Оцінка за іспит 110 (сто десять)

Члени комісії _____

На першій сторінці бланку відповідей вгорі справа проставляється (цифрами та прописом) лише оцінка за фаховий іспит, яка засвідчується підписами членів фахової атестаційної комісії, які перевіряли роботу.